

Ayşe Jale AĞIRBAŞ
İstanbul Milletvekili

...../...../200.....

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

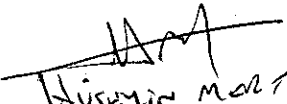
Yükseköğretim Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

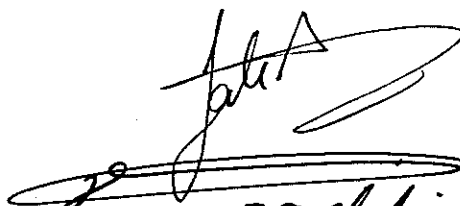
Gereğini saygılarımla arz ederim.

Ayşe Jale AĞIRBAŞ
DSP İstanbul Milletvekili

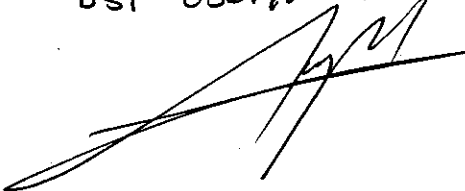

Recai BİRGÜN
DSP İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

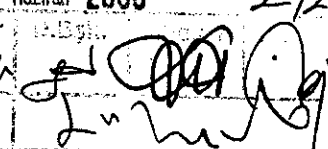

Mustafa JURAL
DSP Adana M.V.

Hüseyin MERT
İSTANBUL M.V.

Hasan ERÇELEBİ
DSP Denizli M.V.

Tayfun İLÇİ
DSP ESKİŞEHİR M.V.

T.C.M.M. BAŞKANLIĞI	
Teklif Konulayan	- Milli Eğitim Kültür Gençlik ve Spor
Teklif Konulan	Plan ve Bütçe
Tarih	13 Haziran 2008
Sayı	2/280
Başkan	

GENEL GEREKÇE

Ülke olarak sosyal, siyasal ve ekonomik alanlarda önemli eksikliklerimiz ve yetersizliklerimiz bulunmaktadır. Bu eksiklikler ve yetersizlikler, ülkemizin çağdaşlaşma mücadelesini yavaşlatmaktadır. Millet olarak hepimize düşen görev ülkemizin tüm alanlarda başarılı olması için gayret sarf etmek, eksikliklerimizi ve yetersizliklerimizi gidermektir. Bu bağlamda, ülkemizin kanayan yaralarından biri özürlü vatandaşlarımızın durumudur. Yıllardır ihmal ettiğimiz özürlü vatandaşlarımızın toplumsal yaşama entegre olmaları için göstermelik düzenlemeler dışında, olumlu hiçbir adım atılmamıştır.

Türkiye özürsünü ve özürü sorunlarını geç fark etmiştir. Ülkemizde tüm gelişmeler 1981 yılından sonra başlamıştır. Birleşmiş Milletler'in özel oturumunda alınan bir kararla, ülkelerin önüne özürsüler konusunda 10 yıllık eylem planı konulmuştur. Türkiye'de de bu eylem planına uyulmuş, süratle önce Sakatları Koruma Milli Koordinasyon Kurulu sonra da 1997 yılında Başbakanlık Özürsüler İdaresi Başkanlığı (571 sayılı KHK) kurulmuştur. Ayrıca 572-573 sayılı KHK'larda özürsüler lehine önemli değişiklikler yapılmıştır. Demokratik Sol Parti'nin ortağı olduğu 56. ve 57. hükümetler döneminde özürsüler konusunda iki önemli strateji ile hareket edilmiştir. Birincisi özürsüler konusunda toplumsal duyarlılık ve farkındalık yaratmaktır. Diğeri ise, çıkarılan yasaların uygulanmasını sağlamaktır. Bu anlamda onlarca yönetmelik çıkarılmış ve uygulaması takip edilmiştir. Bu gelişme özürsü STK'larında hızla gelişmelerini sağlamıştır. Şu anda yaklaşık 400 vakıf ve dernek sayısına ulaşmıştır.

Özürsü vatandaşlarımızın sayısının toplam nüfusa oranı, Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine göre, yüzde 12.29'dur. Erkeklerde özürsülük oranı 11.10, kadınlarda ise yüzde 13.45'tir. Türkiye özürsü nüfus oranı içinde birden fazla özürsü bulunanların oranı ise yüzde 11.4'tür. Özürsü gruplarına göre Türkiye'deki özürsülerin dağılımına bakıldığında yüzde 12.29'luk oranının içinde, yüzde 1.25'i ortopedik, binde 60'ı görme, binde 37'si işitme, binde 48'i zihinsel ve yüzde 9.70 oranında diğeri özürsüler bulunmaktadır. Rakamsal olarak ise, ülkemizde 9 milyon özürsü vatandaşımızın olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle, ülkemizde her sekiz kişiden biri özürsüdür.

Özürsülerin sorunlarının çözümlenmesi, üretken bireyler haline gelerek başkalarına muhtaç olmadan kendi kendilerine yetebilmeleri, sosyal hayata eşit bir biçimde katılmalarının sağlanabilmesi için bugüne kadar yeterli çalışmalar yapılmamıştır. DSP'nin iktidarda olduğu dönem hariç, bu meselenin çok hassas bir konu olduğu insanların vicdan ve duygularına hitap ettiği gerçeği ile hareket edilmemiş, siyaset üstü bir konu olarak görülmemiştir. Siyasetin çok güzel nemalanacağı bir alan olarak görülmüştür. Özürsü STK'lar arasında kuruluş amaçlarından uzaklaşarak siyasi yapılanmalar başlamıştır.

Özürsü insanlarımızın yüzde 50'den fazlasının hiçbir sosyal güvencesi bulunmamakta ve yüzde 80'i çalışma hayatı dışında kalmaktadır. Özürsü bireylerin de, diğeri toplum kesimlerinden farklı olmayan temel gereksinimleri bulunmaktadır. Sağlık, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanma, eğitim görme, meslek ve iş edinme, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler ile siyasal yaşama katılma bu

gereksinimlerin başında gelmektedir. Temel gereksinimler açısından bir farklılık bulunmamasına karşın, özel bir gereksinim grubu oluşturan özürlü bireyler, bu hizmetlere ulaşabilirlik açısından diğer bireylere nazaran eşit olmayan bir konuma sahiptir. Bu durumda, belirginleşen bir ayrımcılığı ortaya çıkarmaktadır.

Özürlü vatandaşlarımızın büyük kısmı yükseköğrenim programlarında okuyamamaktadırlar. 2005 yılında ÖSS'ye başvuran 1050 engelli adayın 119'u lisans, 81'i önlisans, 181'i Açıköğretim Fakültesi olmak üzere 382'si yerleşme imkânı bulabilmiştir. 2006 yılında başvuran 1138 özürlü adaydan, 344'ü Açıköğretim Fakültesi olmak üzere 466'sı önlisans ve lisans programlarına yerleşme imkânı bulabilmiştir. 2007 yılı içinde, 160 ve üstünde puan alan 1.297.749 adayın, 788'i özürlü adaylardan oluşmaktadır. Üniversitelerimizin bazı bölümlerine ise özürlü vatandaşlarımız alınmamaktadır. Ancak yinede buradaki rakamlar özürülülerin üniversite eğitiminden yararlanmaları konusunda gerçeği tam anlamıyla yansıtmamaktadır. Bu rakamlar, ÖSS yönetmelik ve sınav kitapçığında özürülülere tanınan bazı ayrıcalıkları kullanabilen özürülülerin sayısını göstermektedir.

Özürülülerin üniversite sınavlarına eşit şartlarda katılmadıkları bir gerçektir. Özürülüler hem ekonomik hem ulaşabilirlik hem de eğitimde verilen fırsatlar anlamında mağdur durumdadırlar. Bu anlamda, durumun eşitlenmesinin sağlanması gerekmektedir. Kanun teklifiyle, engelli vatandaşlarımızın yüksek öğrenim kurumlarına ayrımcılığa uğramaksızın diğerleriyle eşit bir şekilde erişiminin sağlanması temin etmek amacıyla, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, üniversitelerde belli sayıda kontenjan ayrılması öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Yapılan değişlikle %40 ve üzeri ortopedik, işitme ve görme engeli bulunan ortaöğretim kurumları mezunlarının belirli bir kontenjan dâhilinde devlet üniversiteleri ve vakıf üniversitelerine girmelerinin sağlanması ile yerleştirme koşullarının YÖK tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi hükme bağlanmıştır.

MADDE 2 – 2547 sayılı Kanun’un 45.maddesinin (g) fıkrasına göre üniversitelere kaydı yapılanlardan öğrenim harcı alınmaması ve cari hizmet maliyetlerinin tamamının Devlet tarafından karşılanması amaçlanmıştır.

MADDE 3 –2547 sayılı Kanun’un 45.maddesinin (g) fıkrasına göre üniversitelere kaydı yapılanların eğitimini rahat bir biçimde sürdürebilmesi için gerekli materyallerin nasıl temin edileceği belirtilmektedir

MADDE 4 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 5 - Yürütme maddesidir.

YÜKSEKÖĞRETİM KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 45 inci maddesine aşağıdaki (g) fıkrası eklenmiştir.

“g) Üniversiteler, %40 ve üzeri ortopedik, işitme ve görme özürü bulunan ortaöğretim kurumları mezunlarına her bölüm için 3 kişiden az olmamak ve bölüm kontenjanlarının %5’ini geçmeyecek sayıda kontenjan ayırmak zorundadırlar. Bu kişilerin üniversiteye yerleştirme koşulları, Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2- 2547 sayılı Kanunun 46’ncı maddesinin birinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

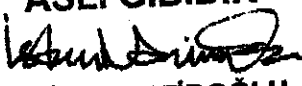
“2547 sayılı Kanunun 45’inci maddesinin (g) fıkrasına göre üniversitelere yerleştirilenler harçtan muafırlar ve cari hizmet maliyetlerinin tamamı devlet tarafından karşılanır.”

MADDE 3- 2547 sayılı Kanunun 46’ncı maddesinin altıncı fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“2547 sayılı Kanun’un 45’inci maddesinin (g) fıkrasına göre üniversitelere kaydı yapılanların eğitimlerini rahat bir biçimde sürdürebilmelerini sağlayacak dokümantasyon, özel kitap ile diğer materyaller üniversite rektörlüğü tarafından sağlanır. Harcamalar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu tarafından karşılanır.”

MADDE 4 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü